

Support to the implementation of
the Judiciary Reform in Armenia
Աջակցություն Հայաստանում դատական
բարեփոխումների իրականացմանը

ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Արբիտրաժ խաղ-մրցույթի մասնակցության

1. Կանոնները

- 1.1 Սույն կանոնները (այսուհետ «Կանոններ») սահմանում են Արբիտրաժ խաղ-մրցույթի (այսուհետ «Մրցույթ») կազմակերպման և անցկացման կարգը, այդ թվում՝ մասնակցող թիմերի, արբիտրների ընտրության, ինչպես նաև Մրցույթի հետ կապված այլ ընթացակարգային պայմանները:
- 1.1 Կանոններին առնչվող ցանկացած ժամանակացույց հանդիսանում է դրանց անբաժանելի մասը:
- 1.2 Կազմակերպիչն իրավունք ունի փոփոխել Կանոնները և անհրաժեշտության դեպքում սահմանել լրացուցիչ կանոններ մրցույթի անխափան ընթացքն ապահովելու համար:

2 Կազմակերպիչը և նպատակը

- 2.1 Առևտրային արբիտրաժին նվիրված յոթերորդ ամենամյա Մրցույթն իրականացվում է Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի (ՀԱՀ) LL.M. Ծրագրի Մեդիացիոն և Արբիտրաժային Կլինիկայի և «Աջակցություն Հայաստանում դատական բարեփոխումների իրականացմանը» Եվրոպական միության, Եվրոպայի խորհրդի կողմից ֆինանսավորվող և Եվրոպայի խորհրդի կողմից իրականացվող ծրագրի կողմից (այսուհետ «Կազմակերպիչ»):
- 2.2 Մրցույթի առաջնային նպատակն է նպաստել Հայաստանում ապագա, ինչպես նաև սկսնակ իրավաբանների շրջանում վեճերի այլընտրանքային լուծման միջոցների, մասնավորապես, արբիտրաժի վերաբերյալ իրազեկության բարձրացմանը, գրավոր և հռետորական հմտությունների զարգացմանը:

3 Մրցույթը

- 3.1 Մրցույթը բաղկացած է երկու փուլերից՝ գրավոր և բանավոր:
- 3.2 Մրցույթի լեզուն հայերենն է:

4 Խնդիրը (գործը)

- 4.1 Մրցույթի խնդիրը կազմված է իրական վեճի փաստերի հիման վրա, որը տեղի է ունեցել Հայաստանից դուրս: Գործի մանրամասները տեղայնացվել են խաղ-մրցույթի համար:

Վեճի իրական մասնակիցների անունները, ինչպես նաև այլ մանրամասները, որոնք կարող են որևէ կերպ նպաստել իրական գործի վերաբերյալ տեղեկության բացահայտմանը, արբիտրաժային գործում փոխարինվել են այլ անուններով կամ մանրամասներով:

- 4.2 Մասնակիցները կարող են դիմել Կազմակերպչին՝ խնդրի վերաբերյալ պարզաբանումներ ստանալու կամ ուղղումներ իրականացնելու խնդրանքով մինչև պաշտոնական ժամանակացույցում նշված օրը՝ գրավոր աշխատանքների հանձնման ամսաթիվը: Պարզաբանումներ կատարելու դիմում-խնդրանքը պետք է պարունակի էջի համարը, որտեղ հայտնաբերվել է անճշտությունը, վերաբերի այնպիսի փաստական հանգամանքներին, որոնք էական նշանակություն ունեն խնդրի համար:
- 4.3 Վերոգրյալ դիմումների հիման վրա Կազմակերպիչը կարող է հրապարակել համապատասխան պարզաբանումներ, լրացումներ և ուղղումներ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) իրավագիտության մագիստրոսական ծրագրի կայքի բաժնում հետևյալ հղումով՝ <http://law.aua.am/alternative-dispute-resolution-clinic/> , որոնք հանդիսանալու են խնդրի բաղկացուցիչ և անբաժանելի մասը:

5 Թիմերը և Մրցույթին գրանցվելու կարգը

- 5.1 Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության բուհերի իրավաբանական ֆակուլտետների, այդ թվում՝ մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողները, իրավաբանական ուղղություն ունեցող հաստատությունների ուսանողները, ունկնդիրները: Յուրաքանչյուր հաստատությունից մասնակցության հայտ կարող են ներկայացնել մեկ և ավել թիմեր: Յուրաքանչյուր թիմ կարող է ունենալ նվազագույնը 2 և առավելագույնը 5 անդամ:
- 5.2 Յուրաքանչյուր թիմ կարող է ունենալ մարզիչ, սակայն մարզչի առկայությունը պարտադիր չէ: Մարզիչը կարող է միայն ուղղորդել թիմերին՝ պատրաստվելու մրցույթի գրավոր և բանավոր փուլերին: Մասնավորապես, նա կարող է մրցույթի մասնակիցներին ծանոթացնել արբիտրաժի կանոններին և հիմնական սկզբունքներին, հետազոտություն կատարելու մեթոդներին: Մարզիչը իրավունք չունի կազմել գրավոր աշխատանքները մասնակիցների/թիմերի փոխարեն:
- 5.3 Յուրաքանչյուր թիմ պետք է ունենա ավագ, որը հանդիսանում է թիմի մասնակիցներից մեկը և որի միջոցով Կազմակերպիչը կապ է հաստատում թիմի հետ:
- 5.4 Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է Կազմակերպչի կողմից սահմանված ժամկետում ներկայացնել մասնակցության հայտ, որը կարող էք գտնել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) իրավագիտության մագիստրոսական ծրագրի կայքի բաժնում հետևյալ հղումով՝ <http://law.aua.am/alternative-dispute-resolution-clinic/>:
- 5.5 Թիմի անդամները կարող են ներկայացվել տվյալ հաստատության իրավասու մարմնի (օրինակ՝ ֆակուլտետի դեկանի) կողմից, կամ հենց իրենք՝ ուսանողները, կարող են կազմել թիմեր և մասնակցության հայտ ներկայացնել՝ ստանալով իրավասու մարմնի համաձայնությունը:
- 5.6 Մասնակցության հայտը ներկայացվում է բուհի իրավասու մարմնի ստորագրությամբ, կնիքով (առկայության դեպքում)՝ սկան արված տարբերակով:

- 5.7 Պահանջվող փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները պետք է ուղարկվեն adr@aua.am և law@aua.am էլ. փոստերին:
- 5.8 Արբիտրաժ խաղ-մրցույթին գրանցվելը և մասնակցությունը անվճար է:

6 Գաղտնիություն

- 6.1 Ամբողջ մրցույթի ընթացքում թիմերը չպետք է բացահայտեն արբիտրներին, թե որ համալսարանն են ներկայացնում:
- 6.2 Մրցույթի ընթացքում յուրաքանչյուր թիմ ունենալու է նույնականացման համար, որն օգտագործվելու է ամբողջ մրցույթի ընթացքում: Նույնականացման համարը տրամադրվում է Կազմակերպչի կողմից գրանցումից հետո:

7 Գրավոր փուլ

- 7.1 Գրավոր փուլի շրջանակներում յուրաքանչյուր թիմ պետք է ներկայացնի երկու գրավոր աշխատանք՝ **Հայցվորի դիրքորոշում** և **Պատասխանողի դիրքորոշում**, որոնց PDF և MS Word տարբերակները պետք է ուղարկվեն adr@aua.am և law@aua.am էլ. փոստերին, մինչև պաշտոնական ժամանակացույցում նշված ամսաթիվը և ժամը:
- 7.2 Թիմերը կարող են վերահանձնել իրենց գրավոր աշխատանքը առանց տույժի ենթարկվելու մինչև վերջնաժամկետի ավարտը:
- 7.3 Մահմանված վերջնաժամկետի ավարտից հետո ստացված գրավոր աշխատանքները կտուգանվեն 2-5 միավորի չափով:
- 7.4 Գրավոր աշխատանքին ներկայացվող պահանջները.

Գրավոր աշխատանքը պետք է բաղկացած լինի.

- տիտղոսաթերթից,
- օգտագործված գրականության ցանկից,
- գործի համար էական նշանակություն ունեցող փաստերի շարադրումից,
- յուրաքանչյուր պահանջը հիմնավորող փաստարկներից (օրենքի կիրառումը փաստերի նկատմամբ),
- եզրակացությունից

Գրավոր աշխատանքը պետք է կազմված լինի.

- A4 ստանդարտով և չորս կողմերից ունենա հավասար լուսանցքներ 2.0 սմ,
- ոչ ավել, քան 15 էջի սահմաններում, ներառյալ տիտղոսաթերթն ու օգտագործված գրականության ցանկը (յուրաքանչյուր դիրքորոշում՝ Հայցվորի և Պատասխանողի),
- սիլֆայեն (sylfaen) կամ այլ յունիկոդ տառատեսակով, 12 տառաչափով,
- հղումները և ծանոթագրությունները պետք է լինեն 10 տառաչափով, իսկ տեքստում կատարված մեջբերումները՝ շեղատառ (*Italic*),
- կրկնակի տողաբացվածքով (double-spaced)՝ բացառությամբ տիտղոսաթերթի,
- ծանոթագրությունները՝ միաբացվածքով (single-spaced),
- յուրաքանչյուր պարբերություն պետք է լինի համարակալված:

Նմուշային օրինակը ներկայացված է նաև Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) իրավագիտության մագիստրոսական ծրագրի կայքի

- 7.5 Հայցի և պատասխանի յուրաքանչյուր տիտղոսաթերթ պետք է պարունակի հետևյալը.
- թիմի համարը՝ վերևի աջ անկյունում (տրվում է Կազմակերպչի կողմից),
  - նշում այն մասին, թե փաստաթուղթը հայց է, թե պատասխան,
  - գործի անվանումը (նշված է գործում),
  - գործում նշված կողմերի անվանումները (նշված է գործում),
  - ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվ:
- 7.6 Գործի փաստերի շարադրումը և հիմնավորումները
Փաստերը շարադրելիս թիմերը պետք է սահմանափակվեն խնդրում առկա փաստերով և չփորձեն ավելացնել նոր, չապացուցված փաստեր կամ խեղաթյուրել դրանք:
Խորհուրդ է տրվում փաստարկները և իրավական հիմնավորումները ներկայացնելիս օգտվել տարատեսակ աղբյուրներից, այդ թվում՝ գիտական հոդվածներից, դասագրքերից, արբիտրաժային և դատական գործերից, միջազգային կազմակերպությունների ուսումնասիրություններից և այլն:
- 7.7 Գրավոր աշխատանքի մեջ օգտագործված աղբյուրներին հղում կատարելու համար պետք է օգտագործվեն ծանոթագրություններ (footnotes):
- 7.8 Գրավոր աշխատանքը պետք է լինի բացառապես մասնակցող թիմերի անդամների մտավոր գործունեության արդյունքը:
- 7.9 Երրորդ անձի ստեղծագործության ոչ իրավաչափ օգտագործումը առանց հղում կատարելու, համարվում է գրագողություն (պլագիատ): Գրագողություն հայտնաբերելու դեպքում կկիրառվի տույժ 10-30 միավոր՝ կախված ծավալից:
- 7.10 Կանոնների 7-րդ կետով գրավոր փուլի համար սահմանված կանոնները չպահպանելու համար կկիրառվի տույժ մինչև 10 միավորի սահմաններում՝ կախված խախտման բնույթից և քանակից:

8 Գնահատման չափանիշները և կարգը

- 8.1 Գրավոր և բանավոր փուլերի գնահատման չափանիշները հետևյալներն են.
- Փաստերի և իրավունքի իմացության համադրություն՝ **30** միավոր,
  - Ուսումնասիրության մակարդակ և օգտագործված աղբյուրներ՝ **30** միավոր (գրավոր փուլ) և **20** միավոր (բանավոր փուլ),
  - Պատշաճ վերլուծություն՝ **20** միավոր (գրավոր փուլ) և **30** միավոր (բանավոր փուլ),
  - Կազմակերպվածություն և շարադրանքի հստակություն (միայն գրավոր փուլի համար)՝ **10** միավոր,
  - Հոետորական հմտություններ / Հարցերին պատասխանելու կարողություն (միայն բանավոր փուլի համար)՝ **10** միավոր,
  - Ոճ, գրագիտություն՝ **10** միավոր:
- 8.2 Գրավոր և բանավոր փուլերը գնահատվում են առավելագույնը **100** միավոր: Մրցույթի հաղթողը կորոշվի եզրափակիչ փուլի արդյունքներով:
- 8.3 Սահմանված են լավագույն թիմ, լավագույն բանախոս, լավագույն գրավոր աշխատանք և այլ մրցանակներ:

8.4 Յուրաքանչյուր բանախոս բանավոր փուլում կգնահատվի անատական 10-ական միավորի սանդղակով, որի ընդհանուր հանրագումարով կորոշվի լավագույն բանախոսը: Լավագույն բանախոս կարող են ընտրվել մեկից ավելի մասնակիցներ:

9 Արբիտրները

9.1 Գրավոր աշխատանքները և բանավոր փուլերը գնահատվում են 3 (երեք) արբիտրների կողմից:

9.2 Մրցույթի արբիտրները կլինեն գործող արբիտրներ, փաստաբաններ, իրավաբաններ և դատավորներ: Մասնակիցները նախօրոք կձանուցվեն իրենց արբիտրաժային նիստի 3 (երեք) արբիտրների կազմի վերաբերյալ:

9.3 Եզրափակիչ փուլում կարող են նշանակվել 3-ից ավել արբիտր:

10 Ժամկետներ

10.1 Մրցույթի մասնակցության ժամկետների պահպանումը հանդիսանում է էական պայման:

10.2 Գրանցման վերջնաժամկետից հետո բոլոր գրանցված թիմերին կտրամադրվեն բանավոր փուլի անցկացման կանոնները, որոնք կտեղադրվեն նաև Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) իրավագիտության մագիստրոսական ծրագրի կայքի բաժնում հետևյալ հղումով՝ <http://law.aua.am/alternative-dispute-resolution-clinic/>

10.3 Մրցույթի ժամկետների փոփոխությունների վերաբերյալ կողմերը կտեղեկացվեն թիմի ավագի էլ. փոստի կամ հեռախոսի միջոցով:

11 Կազմակերպիչի հետ կապը

11.1 Մրցույթին վերաբերյալ հարցերը կարող եք ուղղել adr@aua.am և law@aua.am էլ. փոստերին կամ զանգահարել 094 112556 հեռախոսահամարով: